

Diktanalyse – slik tolker du dikt

BY ARNE MIDTLUND ON 19. APRIL 2016

FØR DU BEGYNNER Å SKRIVE

Når du skal tolke et dikt er det **din oppfatning av diktet** som er viktig. Les diktet mange ganger, og finn ut hva du synes om diktet. Hva er temaet? Hva handler diktet om? Synes du det er et fint dikt? Hvordan får forfatteren fram poenget sitt?

LAG EN DISPOSISJON

Før du begynner å skrive bør du lage en enkel disposisjon. Nedenfor finner du en grei måte å gjøre dette på. Hvis du ikke har tilgang til internett, egne notater eller bøker, så kan du hoppe over noen av punktene.

Innledning

1. Presenter diktet: Skriv hva diktet heter (tittel), hvem som har skrevet det (forfatter), når det ble skrevet og eventuell bakgrunn for diktet. Noen dikt blir, som dere har lært, skrevet til spesielle anledninger – enten i forfatterens liv eller i forbindelse med dramatiske hendelser.
2. Forklar kort hva motivet i diktet er. Det vil si at du skal forklare den konkrete handlingen i diktet.
3. Forteller diktet en historie eller er det konsentrert om et lite øyeblikk?
4. Si noe om tittelen på diktet. Passer tittelen med innholdet i teksten?

Analyse

5. Er det et tradisjonelt bundet dikt med enderim og fast rytme, eller er det et mer ubundet dikt uten opplagte vers og rytmer?
6. Hvordan er linjedeling og tegnsetting?
7. Kan du si noe om rim og rytme i diktet? Er det for eksempel rim i diktet: enderim eller bokstavrim? Legg merke til om de ordene som rimer har en spesiell betydning. Kanskje rimordene har noe med tema å gjøre?

8. Er det noe spesielt med ordvalgene i diktet? Kanskje det er en bestemt ordklasse som utpeker seg (adjektiv, substantiv, verb)? Hva har det i så fall å si for forståelsen av diktet?
9. Finner du metaforer eller sammenlikninger, besjeling eller personifikasjon?

Konklusjon

10. Hva er tema for diktet? Hva mener du er meningen med diktet? Synes du diktet er godt eller dårlig? Er diktet aktuelt, eller har det ingen betydning for folk i dag?

Svar så godt du kan på disse spørsmålene før du går i gang med å skrive. Da vil du ha mange ideer til hvordan teksten din skal se ut. Husk at det er viktigere å begrunne det man finner i diktet godt enn å lete etter alle mulige og umulige virkemidler. Det er også viktig å huske at det er **din forståelse** av diktet du skal begrunne.

VIKTIG Å HUSKE NÅR DU SKRIVER SELVE TEKSTEN

- Skriv en sammenhengende tekst. Det er viktig at teksten er leservennlig. Det vil si at du skal skrive hele setninger og gode avsnitt – akkurat som i alle andre tekster.
- Bruk god tid på å finne ut hva som er spesielt for nettopp dette diktet. Kanskje det er to-tre virkemidler som virkelig peker seg ut?
- Bruk sitater fra diktet i teksten din. Skriver du for eksempel at det er mye bokstavrim i teksten, så viser du et par eksempler på dette. Kanskje forfatteren bruker mye enderim? Vis hvilke ord som rimer!
- Forklar alltid hvilken effekt virkemidlene har på deg som leser diktet. Her er et eksempel: Hvis diktet er rytmisk oppbygd og det samtidig handler om et hjerte som banker, så er det viktig at du viser den sammenhengen.
- I oppsummeringen din kan du godt være positiv eller negativ til diktet; det viktigste er at du begrunner synspunktene dine faglig.
- BEGRUNN, FORKLAR, VIS, BEGRUNN, FORKLAR, VIS.